

VICE MINISTER PRESIDENT
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Nota aan de leden van de Vlaamse Regering

Betreft: Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVII

I. Inleiding

Het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVII werd principieel goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 en van 13 januari 2017, met het oog op een adviesaanvraag bij de VLOR, de SERV en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming-Syntra Vlaanderen enerzijds en met het oog op de onderhandelingen met de sociale partners anderzijds.
(VR 2016 2312 DOC.1536; VR 2017 1301 DOC.0017)

De VLOR gaf advies op 26 januari 2017. De SERV heeft advies gegeven op 25 januari en 6 februari 2017 en SYNTRA-Vlaanderen gaf advies op 27 januari 2017.

De onderhandelingen met de verschillende sociale partners hebben geleid tot de volgende protocollen :

Protocol nr. 49 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergaderingen van:

- sectorcomité X, onderwijs (Vlaamse Gemeenschap);
- comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, afdeling 2, onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";
- overkoepelend onderhandelingscomité voor het vrij gesubsidieerd onderwijs; op 31 januari, 7 februari en 14 februari 2017.

Protocol nr. 76 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs op 31 januari, 7 februari, 14 en 16 februari 2017.

Protocol nr. 67 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie op 31 januari, en 14 februari 2017.

De Vlaamse Regering besliste op 24 februari 2017 om het aangepaste decreet en memorie van toelichting voor te leggen aan de Raad van State voor advies binnen de 30 dagen. (VR 2017 2402 DOC.0188)

De Raad van State heeft het advies nummer 61.069 uitgebracht met als datum 13 april 2017.

II. Advies Raad van State

2.1. Inhoudelijke aanpassingen

Artikel II.5, Duits en Engels

De in het ontworpen artikel 43, §2 en §3 opgenomen regeling inzake de mogelijkheid om Duits en Engels aan te bieden (als taal of als taalinitiatie) geldt volgens de Raad van State, ook voor de betrokken Franstalige scholen. In artikel 43, §2 is dan ook het begrip “onderwijstaal” vervangen door het begrip “Nederlands”.

Artikel II.7, Gevalideerde toetsen

Op vraag van de Raad van State is in de memorie van toelichting toegevoegd dat de validatie van de bestaande toetsen is opgenomen door het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen. De validatie bestaat erin dat nagegaan wordt in welke mate de toetsen de leerplandoelen en de eindtermen dekken met betrekking tot een bepaald leergebied.

Artikel IV.1, Aanpassing uitvoeringsbesluit deeltijds kunstonderwijs

In de memorie van toelichting is toegevoegd dat de machtiging aan de Vlaamse Regering om een uitvoeringsbesluit te wijzigen niet inhoudt dat er een onbeperkte machtiging wordt verleend, wat niet spoort met het legaliteitsbeginsel in onderwijszaken, vervat in artikel 24, §5, van de Grondwet. De machtiging is materieel beperkt tot hetgeen tot de bevoegdheid hoort van de uitvoerende macht en kan niet op het domein komen van de decreetgever.

Artikel V2, Motivatie door de Vlaamse Regering

De zin omtrent de motivatie door de Vlaamse Regering wordt behouden.

Artikel V.8, Nieuw landschap volwassenenonderwijs

De Raad van State stelt daarbij de vraag of de vooropgestelde doelstellingen ook niet via andere, minder verregaande maatregelen kunnen worden bereikt, zoals bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden, uitzonderingsprocedures of vormen van beperktere financiering. Het ontwerp van decreet voorziet in uitzonderingsprocedures. Verder heeft de Vlaamse Regering zich naar aanleiding van de onderhandelingen over dit ontwerp van decreet ook geëngageerd om, in het kader van de nieuwe financiering van het volwassenenonderwijs die ingaat vanaf 1.9.2019, stimuli te voorzien voor die centra of samenwerkingsverbanden die nog verder inzetten op schaalvergroting tot een bepaalde norm waarvan de Vlaamse Regering bij de tweede principiële goedkeuring van OD XXVII de minimale hoogte bepaalt. De Vlaamse Regering heeft deze minimale hoogte bepaald op 850.000 LUC. Onder samenwerkingsverbanden verstaat de overheid de samenwerking tussen centra onder eenzelfde schoolbestuur of tussen centra waarbij de schoolbesturen

samenwerken in een samenwerkingsverband. De stimuli zullen gelijk zijn voor beide samenwerkingsmodellen.

De Raad van State maakt verder een opmerking over de verschillende behandeling van een aantal soorten centra voor volwassenonderwijs.

De specifieke context van de mijngemeenten vraagt om een minder stringente subsidiërings- of financieringsvoorwaarde. Met deze maatregel wordt het gevoerde beleid en de genomen beleidsopties uit het SALK actieplan bestendigd.

Voor een heel gespecialiseerd centrum voor volwassenenonderwijs dat zich beperkt tot één studiegebied van het secundair volwassenenonderwijs, wordt een lagere rationalisatienorm van 200.000 lesuren cursist vastgelegd. Deze lagere rationalisatienorm geldt ook voor een centrum dat zich beperkt tot twee studiegebieden, waarvan één uniek in Vlaanderen is.

Omdat de hervorming van het volwassenenonderwijs parallel loopt met de hervormingen van de lerarenopleiding en het hoger beroepsonderwijs en daarin voorzien is dat de centra voor volwassenenonderwijs na deze hervormingen enkel nog opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs zullen aanbieden, wordt hiermee rekening gehouden bij het vastleggen van de nieuwe rationalisatienormen.

Voor een centrum voor volwassenenonderwijs dat uitsluitend onderwijsbevoegdheid bezit voor de specifieke lerarenopleiding en/of opleidingen van het hoger beroepsonderwijs, blijft daarom de huidige rationalisatienorm van 120.000 lesuren cursist gelden in afwachting van de inbedding van deze opleidingen in de hogescholen.

De Raad van State merkt hierover op dat de verantwoording voor de afwijkende norm voor centra met exclusief HBO en/of SLO-aanbod, schuilt in het tijdelijke karakter, hetgeen evenwel niet blijkt uit de tekst van de ontworpen bepaling. Aangezien de overdracht van het HBO en SLO naar het hoger onderwijs nog niet in regelgeving is vastgelegd, kan ook moeilijk uitvoering worden gegeven aan deze opmerking van de Raad van State.

Artikel VI.12, VI.13, Heroverweging studievoortgang

Ingevolge het advies van de Raad van State worden de artikelen VI.12 en VI.13 aangepast. Beide artikelen beogen enerzijds te expliciteren dat zowel het intern beroepschrift als het extern beroepschrift bij de Raad voor betwisting van studievoortgangsbeslissingen “een uiteenzetting van de feiten en de middelen” moet bevatten.

De huidige tekst van het decreet bepaalt reeds een stelplicht ten aanzien van studenten welke voortvloeit uit de vereiste “ten minste een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren” zoals vermeld in artikel II.294, §2, Codex Hoger Onderwijs.

Bij een expliciete verwijzing naar de term “middelen” bestaat het risico van een strikte juridische lezing van het begrip “middelen”. Dit kan tot gevolg hebben dat voor een student die nog niet op de hoogte is van de juridische finesses van het instellen van een beroepschrift bij het niet naleven van deze strenge vereisten, die ook in de interne beroepsfase reeds gelden, het ingestelde beroep bij het door de decreetgever ingestelde rechtscollege onontvankelijk is. Dit zou er toe kunnen leiden dat de beroepsprocedure onwerkzaam wordt.

Deze strengere vormvoorwaarden door de formulering van het begrip ‘middel’ zouden derhalve kunnen leiden tot een beperking van de toegang van de student tot het

specifiek ingestelde rechtscollege 'de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen' (Raad). Een beperking die niet evenredig is met het beoogde doel, met name: dat een beroepschrift duidelijk de ingeroepen bezwaren moet feitelijk omschrijven. Een strikt juridische omschrijving is hiertoe niet vereist. Dit is een overdreven formalisme mede gezien de zeer korte beroepstermijnen die gelden en het feit dat het intern beroep in principe nog niet gejuridiseerd is. Het begrip "middelen" is dan ook uit de decreetstekst geschrapt.

Artikel IX.7, Tijdelijke projecten

De Raad van State stelt dat bij het al of niet bekrachtigen door het Vlaams Parlement van tijdelijke projecten, de Vlaamse Regering de afweging moet maken of de uitbreiding van het toepassingsgebied niet raakt aan de essentiële aspecten van de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs.

In de memorie van toelichting is nu uitdrukkelijk toegevoegd dat het inderdaad een opdracht is voor de Vlaamse Regering om in elk concreet geval na te gaan of een uitbreiding van het toepassingsgebied van een bij decreet bekrachtigd tijdelijk project, al dan niet betrekking heeft op de essentiële aspecten van de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs. Indien het wel zo is dan dient er een decretale bekrachtiging te worden opgesteld.

Artikel IX.11, Studiefinanciering

Er wordt omwille van budgettaire redenen, niet ingegaan op de vraag van de Raad van State voor een organieke regeling voor een studiefinanciering voor opleidingen die naar 240 studiepunten gaan.

Artikel IX.19 tot en met IX.22, Codificatie

De vier artikelen inzake de codificatie worden samengebracht in twee artikelen.

-Artikel IX.19 houdt enkel technische correcties in en heeft geen verdere toelichting nodig.

-De bepalingen in artikel IX.20 zijn inhoudelijk en behandelen de internaten, het politiek verlof en hernemen van het programmadecreet 2017.

Voor het vroegere artikel IX.22 is het zo dat de teksten van het programmadecreet 2017 (artikel 37 en 38) van 23 december 2016 worden hernomen en op de juiste plaats gezet in de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs. (IX.20, 3°, 4°)

De Raad van State adviseert om niet meer het begrotingsdecreet van 2016 aan te passen, maar de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs aan te passen.

De artikelen van het begrotingsdecreet 2017 worden dan ook in de codificatie ingeschreven, zonder enige inhoudelijke wijziging aan de oorspronkelijke tekst van het programmadecreet 2017. Dit betekent dat artikel IX.22 geïntegreerd wordt in artikel IX.20.

2.2. Technische aanpassingen

Een aantal louter technische aanpassingen werden op advies van de Raad van State gevolgd : artikel III.27, III.29, IV.2, IV.3, V.7, VI.5, VI.24, VI. 29, VII.5, VII.15, VIII.3, IX.1, IX.5, IX.8, IX.14, IX.15.

III. Budgettaire weerslag

De Inspecteur van Financiën heeft zijn advies verleend op 1 december 2016.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 22 december 2016.

De wijzigingen aan het voorontwerp naar aanleiding van het advies van de Raad van State situeren zich op het legistische niveau, waardoor er geen impact is op de onderwijsbegroting.

IV. Effecten op de lokale besturen

De wijzigingen in het voorontwerp hebben geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

V. Effecten op het personeel

De wijzigingen in het voorontwerp hebben geen gevolgen voor het personeelsbestand van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor bestuurszaken niet moet gevraagd worden.

VI. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVII en de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs te machtigen het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVII en de erbij horende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement;
3. de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs te machtigen de bepalingen van dit ontwerp van decreet die in werking treden op 1 september 2017 mede te delen aan de betrokken schoolbesturen, met uitdrukkelijke vermelding dat de toepassing ervan afhankelijk wordt gesteld van de aanneming van het decreet door het Vlaams Parlement.

Vice-minister-president,
Vlaams minister van Onderwijs,
Hilde CREVITS

Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,
Philippe MUYTERS